

Kings David & Solomon, Sources in Chazal

March 3, 2002

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף כד עמוד ב

מתני'. הנטען על השפחה ונשתחררה, או על העובדת כוכבים ונתגיירה - הרי זה לא יכנס, ואם כנס - אין מוציאין מידו. הנטען על אשת איש והוציאוה מתחת ידו, אע"פ שכנס - יוציא.

גמ'. הא גיורת מיהא הויא; ורמינהי: אחד איש שנתגייר לשום אשה, ואחד אשה שנתגיירה לשום איש, וכן מי שנתגייר לשום שולחן מלכים, לשום עבדי שלמה - אינן גרים, דברי ר' נחמיה; שהיה רבי נחמיה אומר: אחד גירי אריות, ואחד גירי חלומות, ואחד גירי מרדכי ואסתר - אינן גרים, עד שיתגיירו בזמן הזה; בזמן הזה ס"ד? אלא אימא: כבזמן הזה! הא איתמר עלה, א"ר יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב: הלכה כדברי האומר כולם גרים הם. אי הכי, לכתחלה נמי! משום דרב אסי, דאמר רב אסי: +משלי ד' הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים וגו'. ת"ר: אין מקבלין גרים לימות המשיח; כיוצא בו לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה. א"ר אליעזר, מאי קרא? +ישעיהו נד+ הן גור יגור אפס מאותי מי גר אתך עליך יפול, אבל אידך לא.

רש"י מסכת יבמות דף כד עמוד ב

לא ישאנה - משום לעז שלא יאמרו אמת היה הקול הראשון.

תוספתא מסכת יבמות (ליברמן) פרק ד:ו

גוי ועבד **הבא** על בת ישראל אע"פ שחזר הגוי ונתגייר עבד ונשתחרר הרי זה לא יכנס ואם כנס לא יוציא ישראל **הבא** על השפחה ועל הנכריות אע"פ שחזרה שפחה ונשתחררה נכרית ונתגיירה הרי זה לא יכנס ואם כנס לא יוציא חכם שאסר את האשה בנדר על בעלה הרי זה לא ישאנה אמ' ר' יהודה במי דברים אמורים בזמן שלא היתה לו אשה או שהיתה לו וגירשה מפני זו אבל אם היתה לו אשה ומתה מותר לישאנה וכולן שניסו לאחרים ומתו מותרות לינשא להן וכולן שהיו לו נשים ומתו מותרות לינשא להן ר' ליעזר אומ' כולם שניסו לאחיהם ומתו מותרות להתיבם להן אבל החותם על שדה מקח ועל גט אשה לא חששו להן חכמים.

תוספות מסכת יבמות דף כד עמוד ב

לא בימי דוד ולא בימי שלמה - מאיתי הגיתי ובת פרעה דבימי שלמה לא קשה דמידי הוא טעמא אלא משום שולחן מלכים והני לא צריכי אבל קשה דאמרינן בהערל (לקמן דף עט. ושם) גבי מעשה דגבעונים דבימי דוד נתוספו גרים על ישראל ק"ן אלף וי"ל דמעצמן נתגיירו כדאשכחן גבי מרדכי ואסתר ורבים מעמי הארץ מתיידיים ויש ספרים שכתב בהן לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה אלא שנעשו גרים גרורים וההיא דפ"ב דשבת (דף לא.) ההוא דאתא לקמיה דהלל ואמר גירני ע"מ לעשות כ"ג **בטוח** **היה הלל דסופו לעשות לשם שמים** וכן ההיא דהתכלת (מנחות מד.) דאתא לקמיה דרבי גירני ע"מ שאנשא לאותו תלמיד.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף לא עמוד א

תנו רבנן: מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: כמה תורות יש לכם? אמר לו: שתיים, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. אמר לו: שבכתב - אני מאמינך, ושבעל פה - איני מאמינך. גירני על מנת שתלמדני תורה שבכתב. גער בו והוציאו בניזיפה. בא לפני הלל - גירייה, יומא קמא אמר ליה: א"ב ג"ד, למחר אפיך ליה. אמר ליה: והא אתמול לא אמרת לי הכי? אמר לו: לאו עלי דידי קא סמכת? דעל פה נמי סמוך עלי!

שוב מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: גירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גירייה. אמר לו: דעלך סני לחברך לא תעביד - זו היא כל התורה כולה, ואידך - פירושה הוא, זיל גמור.

שוב מעשה בנכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש, ושמע קול סופר שהיה אומר +שמות כח+ ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד. אמר: הללו למי? אמרו לו: לכהן גדול, אמר אותו נכרי בעצמו, אלך ואתגייר, בשביל שישמוני כהן גדול. בא לפני שמאי, אמר ליה: גירני על מנת שתשימני כהן גדול. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל - גירייה. אמר לו: כלום מעמידין מלך אלא מי שיודע טכסיסי מלכות? לך למוד טכסיסי מלכות. הלך וקרא, כיון שהגיע +במדבר א+ והזר הקרב יומת אמר ליה: מקרא זה על מי נאמר? אמר לו: אפילו על דוד מלך ישראל. נשא אותו גר קל וחומר בעצמו: ומה ישראל שנקראו בנים למקום, ומתוך אהבה שאהבם קרא להם +שמות ד+ בני בכרי ישראל - כתיב עליהם והזר הקרב יומת, גר הקל שבא במקלו ובתרמילו - על אחת כמה וכמה! בא לפני שמאי, אמר לו: כלום ראוי אני להיות כהן גדול? והלא כתיב בתורה והזר הקרב יומת! בא לפני הלל, אמר לו: ענוותן הלל, ינוחו לך ברכות על ראשך שהקרבתי תחת כנפי השכינה. לימים נזדווגו שלשתן למקום אחד, אמרו: קפדנותו של שמאי בקשה לטורדנו מן העולם, ענוותנותו של הלל קרבנו תחת כנפי השכינה.

תלמוד בבלי מסכת מנחות דף מד עמוד א

מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש זונה בכרכי הים שנוטלת ד' מאות זהובים בשכרה, שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן. כשהגיע זמנו, בא וישב על הפתח. נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם ששיגר לך ד' מאות זהובים בא

וישב על הפתח, אמרה היא: יכנס, נכנס. הציעה לו ז' מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סולם של כסף ועליונה של זהב, עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה, ואף הוא עלה לישב ערום כנגדה, באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמת וישב לו ע"ג קרקע, ואף היא נשמטה וישבה ע"ג קרקע. אמרה לו: גפה של רומי, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה: העבודה, שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת ציונו ה' אלהינו וציצית שמה, וכתוב בה +במדבר ט"ו+ אני ה' אלהיכם שתי פעמים, אני הוא שעתיד ליפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר, עכשיו נדמו עלי כד' עדים. אמרה לו: איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך ומה שם עירך ומה שם רבך ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה, כתב ונתן בידה. עמדה וחילקה כל נכסיה, שליש למלכות ושלש לעניים ושלש נטלה בידה, הוץ מאותן מצעות, ובאת לבית מדרשו של ר' חייא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת, אמר לה: בתי, שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה כתב מידה ונתנה לו, אמר לה: לכי זכי במקחך, אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר, זה מתן שכרו בעה"ז, ולעה"ב איני יודע כמה.

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף עו עמוד א

מתיב רב יוסף: +מלכים א' ג'+ ויתחתן שלמה את (בת) פרעה מלך מצרים! גיירי גיירה. והא לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה! מידי הוא טעמא אלא לשולחן מלכים, הא לא צריכא ליה.

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף עט עמוד א

+שמואל ב' כ"א+ ויקרא המלך לגבעונים ויאמר אליהם... מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת ה', ויאמרו לו הגבעונים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש וגו' יותן לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום לה' וגו'... והא כתיב: +דברים כ"א+ לא תלין נבלתו על העץ! אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוודק: מוטב שתעקר אות אחת מן התורה ויתקדש שם שמים בפרהסיא, שהיו עוברים ושבים אומרים: מה טיבן של אלו? הללו בני מלכים הם, ומה עשו? פשוט ידיהם בגרים גרורים, אמרו: אין לך אומה שראויה להדבק בה כזו, ומה בני מלכים כך, בני הדיוטות על אחת כמה וכמה! ומה גרים גרורים כך, ישראל על אחת כמה וכמה! מיד נתוספו על ישראל מאה וחמשים אלף, שנאמר: +מלכים א' ה'+ ויהי לשלמה שבעים אלף נושא סבל ושמונים אלף חוצב בהר.

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יג

הלכה יד – אל יעלה על דעתך שמשוון המושיע את ישראל או שלמה מלך ישראל שנקרא דידי יי' נשאו נשים נכריות בגיותן, אלא סוד הדבר כך הוא, שהמצוה הנכונה כשיבא הגר או הגיורת להתגייר בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול או בשביל שררה שיוכה לה או מפני הפחד בא להכנס לדת, ואם איש הוא בודקין אחריו שמא עיניו נתן באשה יהודית, ואם אשה היא בודקין שמא עיניה נתנה בחזון מבחורי ישראל, אם לא נמצא להם עילה מודיעין אותן כובד עול התורה וטורה שיש בעשייתה על עמי הארצות כדי שיפרשו, אם קבלו ולא פירשו וראו אותן שחזרו מאהבה מקבלים אותן שנאמר ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחלד לדבר אליה.

הלכה טו – לפיכך לא קבלו בית דין גרים כל ימי דוד ושלמה, בימי דוד שמא מן הפחד חזרו, ובימי שלמה שמא בשביל המלכות והטובה והגדולה שהיו בה ישראל חזרו, שכל החוזר מן העכו"ם בשביל דבר מהבלי העולם אינו מגירי הצדק, ואעפ"כ היו גרים הרבה מתגיירים בימי דוד ושלמה בפני הדיוטות, והיו ב"ד הגדול חוששין להם לא דוחין אותן אחר שטבלו מכ"מ ולא מקרבין אותן עד שתראה אחריתם.

הלכה טז – ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשא, והדבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר, ולא על פי ב"ד גיירום חשבן הכתוב כאילו הן עכו"ם ובאיסורן עומדין, ועוד שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות כו"ם שלהן ובנו להן במות והעלה עליו הכתוב כאילו הוא בנאן שנאמר אז יבנה שלמה במה.

הלכה יז – גר שלא בדקו אחריו או שלא הודיעוהו המצות ועונשן ומל וטבל בפני ג' הדיוטות ה"ז גר, אפילו נודע שבשביל דבר הוא מתגייר הואיל ומל וטבל יצא מכלל העכו"ם וחוששין לו עד שיתבאר צדקותו, ואפילו חזר ועבד כו"ם הרי הוא כישראל מומר שקידושו קידושין, ומצוה להחזיר אבידתו מאחר שטבל נעשה כישראל, ולפיכך קיימו שמשון ושלמה נשותיהן ואע"פ שנגלה סודן.

הלכה יח – ומפני זה אמרו חכמים קשים להם גרים לישראל כנגע צרעת שרובן חוזרין בשביל דבר ומטעין את ישראל, וקשה הדבר לפרוש מהם אחר שנתגיירו, צא ולמד מה אירע במדבר במעשה העגל ובקברות התאוה וכן רוב הנסיונות האספסוף היו בהן תחלה.

Aside:

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן צ

בהרחקות שאסרו באשתו נדה אם אסור בשאר נשים א' דר"ח אלול תשי"ג מע"כ ידידי הרב ר' אברהם שליט"א.
הנה האיסורים שאסרו בהרחקות שבין איש לאשתו בימי נדתה הוא רק באשתו משום שרגיל בה ולא יבואו לעשות כהרגלם גם
בביאה אבל בשאר נשים ליכא הרחקות אלו אם ליכא איסור יחוד וליכא נגיעה דרך חבה. ואף דברים של חבה כאכילה בקערה
אחת שיש אוסרין באה"ע סי' כ"א סעי' ד' ברמ"א מסיק הרמ"א דנוהגין להקל עיי"ש וכמובן באופן שאין לחוש שמחמת זה יבא
להרהור.

וברוצים פנוי ופנויה להכיר זה את זה לתכלית נישואין אם ימצאו חן אם רשאים לשכור שני חדרי לינה בבית אחד שגם בעה"ב
ואשתו דרים שם, הנה אם יודיעו זה להבעה"ב ואשתו שאינם איש ואשתו יש להקל אבל כשלא הודיעו להם שאפשר שיחשבו
שהם איש ואשתו לא יועיל ואסור אף ששכרו חדרים מיוחדים שהרי לא ישמרום ולא יתביישו מהם להתייחד וכדומה.
ובדבר אם תהא רשאה לבשל גם בעדו נראה שאין בזה חשש איסור לכו"ע כי אף שאין משתמשים באשה, הרי הוא שמוש גם של
שפחות שבזה ליכא איסור אף אם עושה בחנם.

וזהו לענין מדת הדין אבל למעשה אין זה כדאי לעשות כי אין להתחכם הרבה והאשה שמוצאת חן במראיה ובמשפחתה ושמועתה
טובה שהיא שומרת דת יש לסמוך ולישא אותה בתקוה שהיא המזומנת לו מן השמים ואין צריך לבחון אותה מתחלה וגם שלא
יועיל כי אין הבחנה זו כלום ותמים תהיה עם ה' כתיב. ידו, משה פיינשטיין